

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 l. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónap 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **BARTHA MÓR**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hét napos petit sorost 5 kr. Nagyobb tájékoztatás a többzet
hirdetéseik alkú szerinti jutányos aron vétetnek fel. Helye; díj: i
den külön beiktatásert 30 kr

Szerkesztői értesítés.

— Programm. —

II.

Hogy a jövő a függetle-
nségi párté: azt inkább következ-
teteljük most, mint valaha. Mert az
Ausztriában napirenden levő és kiegyen-
líthetlenné látszó eszeveszett fekkava-
rodás s emiatt a kiegyezés megújításá-
nak lebegővé válása, hova tovább meg-
mutatja a 67-es alap tarthatatlanságát;
hogy az Osztrák-magyar birodalom suly-
pontja csakugyan Magyarországon van;
hogy a dinasztia biztossága is, a kifelé
nem gravitáló magyar nemzet alkotmá-
nyos-monarkhiai hűségében található
sat. sat. sat., tehát a Magyar-Államnak
eddig nélkülözött kelleit birnia, az
Önállóság megkivántató magasságára és
erejére emelkednie kell és mindazt meg
is nyeri. És akkor a két birodalom, a
császári és királyi korona kettős méltó-
ságának megfelelőleg csakugyan önálló
két birodalom s nem Ausztria-Magyar-
ország, hanem Magyarország és Ausztria
lesz s a Felsőugyanazonosságában álló
— perszonal union kívül nem lesz más
közösség; a mostani közösűgy helyébe;
a kölcsönös egymásra utalásnál fogva a
két Monárkhia közt kölcsönös érdeken
alapuló állandó és erős véd- és dacz-
szövetség lép; amelynek ereje annál na-
gyobb leendő, mennél inkább szabadon

kifejtheti és kifejti mindenik Állam a
természeti sajátágaiban fekvő állami
képességét

Ez a függetlenségi párt célja. És a
magyar-állami köz-cél elérésére törek-
vés, amiként közméltánylást érdemel és
minden valódi magyart elkötelez: akként
biztosítja is jövőjét, kormányképességét
ennek a pártnak. Az események kéréll-
letlen logikája ez. — Mikor jön el?...
Nem ez a fontos, hanem a bizonyosan
bekövetkező tény. Minél előbb annál jobb,
mert ebben fekszik a mi imádott hazánk
fennmaradása és boldogsága. S kár az
események ereje ellen szélmalom harcot
folytatni!

Erre a célra törő logikus és tánto-
rithatlan munkásság különbözteti meg
a függetlenségi pártot a többi országos
párttól; ez köti hozzá a céltudatos
magyar elszakaszthatlanul; ebből táplá-
lkozik az én lelkesedésem is iránta;
ebből meritem munkaerőmet; ebből remé-
nyilem is a Magyarok Istenének sege-
gelmét.

Látható, hogy ez a párt a kormány-
párttal nem árul egy gyékényen, amivel
pedig — különösen a »Néppárt« vádolja.
S ha a mi pártunk a kormánypárt azon
tetteit, amellyekkel néha-néha a Magyar-
Állam erejét és méltóságát elismerhető-
leg emeli s a liberalizmusnak megfelel
— méltányolja s ily tartalmu törvény-
hozásokban ellene nem szavaz: ez, nem

azt teszi, amivel a »Néppárt« fanatikus
bandája vádolja, hogy az »istentelen«,
»kálvinista« stb. kormányval egyen-
jár, hanem azt, hogy a függetlenségi
párt eredete óta feladatának tartván a
modern Magyar-Állam kifejtését, meg-
szilárdítását és az ezzel nemcsak meg-
féré, hanem egyedül megbizható szö-
vetsége — a liberalizmus ut-
ján való haladást: nem is lehet oly el-
fogult, korlátolt elméjü — bornirt, —
hogy ellene dolgozzék még ellenségének
is akkor, amikor ez az ő elvei szerinti
közérdekű alkotásokat akar életre hozni.

Hazánk szerencséje volna, ha minél
többször történnék e vélemény-egyezés.
Fájdalom nagyon ritka; — de annál sü-
rűbb aztán a különbözés, az ellenezni
való a kormány irányában, tetteiben, a
melyek az állam, történeti és törvényes
jogaival, helyes gazdasági berendezésé-
vel és kívánatos jövője feltételeivel, még
az állampolgárok szabadságával és anyagi
érdekeivel is merőben ellenkeznek. E
hibák, hiányok, félszűrségekre oly sok
mutat, hogy ha azokat felhordani akar-
nók, nagyobb tért foglalnának el, mint
ami rendelkezésünkre áll. Csak valamit,
a nagyon szembeötlőt említsük te-
hát meg.

Az ember jogos társadalmi követel-
ménye: a szabadság, egyenlőség, test-
vériség. Ezen magasztos elvek csak al-
kotmányosanszervezett köztársadalomban

Visszaemlékezés Ceméthere.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

A »Debreczen« f. év Julius 22-ki 168.
száma hozta már a Ceméthei fürdő- és üdülő-
helyről rövid ismeretésemet.

Nem világfürdő biz az, ami puzar fény-
üzesséi nyújtana oly szokatlan kényelmet ven-
degeinek, amit ezek talán otthon távolról sem
élvezhetnek s a fürdő időszak leteltével többé
nem találva fel — nékülözni kénytelenek.
De nem is az a rendszeresített zsebmetszés,
amely minden lépést s még az áldott levegő
szívását is tulzott árban fizetelve meg, üdülés
helyett, kiürült zsebbel és azzal az elodáznat-
lan aggodalommal bocsátja haza a család-
atyákat: Mi lesz ezután... »mit eszünk és
miből ruházkodunk?« amidőn a vakító fényre
elkövetkezik: a szomorú sötétség, a bőség: a
szűkölködés, a folyton felvont ünnepi han-
gulatra: a köznapinál is nyomasztóbb életgond!
ami a talán megszünt gyomor—hurut, az elosz-
lott csusz stb.-nél is veszélyesebb kórállapot és
gyógyíthatatlanul annyiszor végződik anyagi és
erkölcsi tönkrejutásban, nem ritkán, öngyil-
kosságban.

Nem... a Ceméthei fürdőben nem ta-
lálja fel senki azt a vakító fényt; de nem is
kíséri onnan vissza az életmunka-körbe, a
pálya kötelessége teljesítésének prózai folya-
mába — kísértő árny. Amit keresett a munka
folytonosságában kimerült leleknek az üdítő
szórakozást; a városi lakások a

hivatalszobák zárt, füledt, dohos levegője
helyett, a szabad természet kebelén, lombos
erdők, fenyvesek árnyas, illatos sétányain s
kirándulásokra vezető utjain, mérsékelt leve-
gőjében, megtalálja, amit amott nélkülözött:
szükséges testmozgást, kedélyderítő változatos-
ságot a vért egészségesebb keringésbe hozó
óztant stb s ami ezek által eszközölhető leg-
többnyire a test és lélek rugé-
konyságából előálló gyök-
gyulást: — a munka újabb foly-
tatására való képességet és kedvet stb.
És ami figyelmen kívül nem hagyható miód-
ezt mérsékelt anyagi áldozattal amely a mun-
ka jutalmából kftelik, a jó és többszörösen
kamatozó célért meghozható és meg is ho-
zandó, amely nem veszélyes sem anyagilag
sem erkölcsileg. Amiért aztán a fürdő, a mun-
ka el nem kaptott szerény igényeket tápláló
és szerény kielégítéssel beérvó embereinek va-
lós ezeknek ajánlható is. És kiválólag is ilye-
nek: hivatalnokok tanárok, tanárnók kere-
sik fel.

Forrása sem csoda forrás; de ivásra
igen kellemes; 15 fürdő kabinjában egy por-
cellán medenczén s két-három pléh kádon
kívül, csak fakáddal szolgálnak de a fürdés
céljának megfelelőnek, ama szerény igények
szerint.

Tengerszin feletti 1128 láb magasságban
mindenfelől nagy terjedelmű fenyő és lomb-
erdőkkel határolt, szélől védett tágas völgyben
fekvésénél fogva elég magasan áll ahhoz, hogy

levegője füledt sohase legyen, de nem is hül
le annyira, hogy mint ennel magasabb fekvésű
helyeken, — például a magas Tátrában oly-
kor-olykor kályha után óhajtsunk.

A fürdő vendégsereg soha sincs és nem
is lehet tul nagy számba, csak amennyit az
Eperjes, Budapest, Debreczen, Kassa nevű vil-
lakban s a Maria-Dorottya tanító-egylet sanato-
riumában levő összes 52 vendég-szoba befogad-
hat. De aztán ezek a vendégek valóban egy-
másban keresik és találják is fel mind azt a
kelleket, ami itt a társadalmi életet oly élve-
zetessé, kedvessé teszi, ami ennek egész csa-
ládias jellegét ad. Ez által válik kivált a für-
dő telep azzá, a minek egy üdülő helynek,
hogy ha céljának megfelelni akar; — lennie
kell.

Társaságos összejövetelek az étkező he-
lyiségben és üveg csarnokban; rögtönzött es-
télyek a nagy 22 m. hosszú 9 m. széles, ket-
karzattal ellátott, diszes tükrök, függönyökkel
és ülőhelyekkel s zenekedvelők számára
zongorával felszerelt báteremben, ahova az
eperjesi I. cigánybanda is gy. kran kirándul;
szalonasütés, bográcsos gulyáshus főzés a
szabadban, a fegyves evégre kikeresett zöld-
gyep borított kőralaku-amifiteatrumszerű tisz-
tásán, gomba, számoça, málnaszedés és ki-
rándulások a közeli és távolabbi neve.etes
és történeti helyekre, közelebb Zabiana —
gyilkos — nevű korcsma, Ördögkő, Szép-
kilitás, Berzenke és Kis-Sáros falu, Svinka-
Szinyevölgyi kilitás, Savanyuvizi régi fürdő-

— ugynevezett Államban jutnak gyakorlati érvényre, mely annál tökélyesebb, minél inkább tekintetbe veszi és törvényeiben biztosítja a földi, emberi szentségeket. Természetesen, ha földi emberről van szó, nem vehetők könyvedén a megélhetési viszonyok sem. —

Alkotmányos Államról szólhatunk csak, mert nemzeti hajlamunk, érzésünk csak ilyenre rokonszenvez; történeti múltunk ilyen követel, küzdelmek és törvényeink ilyenre jogosítanak, egész természetünknek ilyen felel meg. Ez állam-alkat, amaz elveket érvényesíti, midőn a polgárt a képviselői parlamentaris-rendszerben értékesíti, magának a királynak mint legelső magyarnak személyét tisztelettel veszi körül, amidőn megóvja a kormányzás nehéz munkájának közvetlenségétől, ezt a felelős államkormányra tevén át. És mi fennen dicsekszünk is vele, hogy Képviseleti Államban élünk, amelyben a népszavazat útján választott képviselők által alkotott országgyűlés s ennek többségéből a király által kinevezett kormány a magyar politikai Nemzetben az állam-társadalmi rendszer erélyes kézzel és törvényes szigorral, egyenességgel tartja fenn és a kezébe adott hatalmi eszközökkel a közjólétet és biztosságot, de csakis ezeket munkálja ama szent jelmondat szerint: »a haza minden előtt!« Ezen munkának áldott következménye az, hogy a közboldogságot adó és szilárd Állam, benn tiszteletet, ragaszkodást. — kívülről pedig tekintélyt nyer.

Vajha ugy volna!

De fájdalommal tapasztalja pártunk, hogy a parlamentarizmus nálunk vagy csak üres szólam, vagy nem mint államkifejtő, megszilárdító, legfőbb alkotmányos erő működik; hanem mint párt hatalmi rendszere, a melynek neve alatt a kormány nem közjótékony rendet, hanem önuralmat hozsított meg, a mihez mint haszonhajtó üzlethez görcsösen ragaszkodván, erre minden téren, minden eszközt ki is használ. Avagy mi másra mutatna a

megsokasított államhivatalnokok nagy értelmi osztályának, minden önálló gondolkozást kizáró, szavazó-géppé törpítése; vagy, hogy a nagyravágás — és vagyonvágyban sóvárgók nyereséges üzlet engedélyeket — koncessziókat nyerjenek, minden szemérem nélkül adják el legbecesebb polgárjoguk gyakorlatát, a venni kész engedélyezőnek; ami által napirondan van, gombamódra tenyészik a korruptúra.

Hát, a midőn az ilyenek napról-napra boszontó tapasztalat tárgyai s a függetlenségi párt a megbotránkozott politikai erkölcs menyörgésével hangoztatja: »Meddig éltek még vissza?!« s fájdalmasan sohajt, a tán örökre letűnt önzetlen hazafi — erények után... melyik párt szavaz vele őszintén, mellék cél nélkül, tisztán azért, hogy a visszaélés, mely az államnak erkölcsi és anyagi értékét szívja ki és teszi tönkre — kiirtassék s magát a kormányt, mely emiatt — hitelét veszítve maga is lejtőre jutott — nem megerdemelt bukásától mentse meg, hanem hogy a kormánybukással mindig együttjáró közveszélyt a hazáról elhárítsa? ... Bizony egyik sem, mert ők nem feltétlenül a köztársadalom érdeket szolgálják, hanem saját — és sokszor az állam lételeire nézve nagyon gyanus céljaikat.

Ime midőn én, erkölcsi erejében nagyon meggyengült parlamentarizmusunkban is még látom a függetlenségi pártot, — mert csakis ezt látom, — az egyéni önzetlenség az igazság magaslátán, ennek tetteiben a szabadság megnyilatkozását, a melyek másokat is vonzanak a nagy hazafi megvesztegethetlen erkölcs felé s egész odaadással csatlakozom hozzá: azt teszem, a mint tennem kell — saját erkölcsi érzésem szerint.

Ebben találja meg a »Debreczen« olvasó közönsége azt, hogy a mikor a párt »intéző bizottsága« a lap szerkesztése vezetését rám bízta, legalább a felelős szerkesztő politikai moralitásában nem csalatkozott.

Mint hogy a »Debreczen« nemcsak politikával, hanem a r s a d a l m i ü g y e k

A társaság méltányolta érdemeiket kifejezni akarta ezt s évégett titokban a tavozásukat megelőző estvére az idő rövidség miatt csak rögzönözve, bucsuünnepélyt rendezett a táncsteremben.

Az ünnepély így folyt le:

1. Magyar dalok: a) Feleg borult az erdőre... b) Nincsen annyi tenger csillog az égen... Énekelt dr. Balpataky I. ügyvéd ur, zongorán kísérte Krulné szül. Hazsinszky Irén urnó.

2 a) A kevlári bucsu Heine-től, b) A »csók« Dóczy-tól. Szavalta: Jankó Abigail k. a. Szini Akadémia III. éves növendéke.

4. Magyar dalok: a) Befujta az utat a hó... b) Klarinétos a nótámat fujja... előadta dr. Balpataky ügyvéd ur, zongorán kísérte neje Mosanszky Olga urnó.

4. a) »Az ifju Halál« hegedű-solo Voss Rikárd »Sóke Katalin« — Blonde Katthrijából. b) Bihari »Primatialis Magyar«-ja. Játszotta ifj. Heil Fausztin, budapesti jogász-ifju, id. Heil Fausztin közleg. bírósági fia, aki egész szép családjával egész szünidejét itt töltötte.

5. Magyar dalok: a) Huzd rá cigány... b) Madár az ágon... c) Árva vagyok, de egészen árva... d) Felednélek, felednélek... e) Hamis vagy rózsám... előadta zongorán Mayer Endre ep-rjesi ev. theol. tanár neje.

7. »A bakfis álma« monológ Heltaytól szavalta Jankó Abigail k. a.

k e l i s foglalkozik: röviden e tekintetben is ismertetnem kell a lapban nyilatkozandó gondolkozásomat.

Az állam, mint e haza földén a legnagyobb — államtársadalom, magába foglalja a többi apróbb társadalmakat; s ezeknek egészséges fejlődése — és munkálkodásának előmozdítását tevékenységének céljává tekintti, mert ezek úgy viszonylanak hozzá mint részek az egészhez, s ezek virágzása hordja magában az állam — élet gyümölcseit.

Szabad Államnak a rend fenntartásában erélyesnek, de nem zsarnoknak, mindenre gondolónak, de nem mindenhatóságot gyakorlóknak kell lenni. — Az állam-erély, mint »salus publica suprema lex« egészen jogosult, de a szabadság mint emberhez méltó és embert megillető jog is, — az. S ha az Állam a polgárok egész tudatos odaadását megnyerő akarja, amit ezek a képviselői uton önalkotott törvények iránt természetesen tiszteletből nemis tagadnak meg, sőt önként szolgáltatnak: viszont tisztelnie kell az államnak az összeséget alkotó részek, — személyek, kisebb-nagyobb társadalmak szabadságát önkormányzatát.

Az Államnak hatalmában van az ezekben támadható tulhajtások, visszaélések megfékezése; alkalmazhatja, alkalmaznia kell is a »nequid respublica detrimenti capia« szükséges gondosságot; de misem kívánatosabb mint az, hogy mindez a hatalom gyakorlat az állam által elismert vagy engedélyezett kisebb-nagyobb társadalmak iránt a »suprema inspectio« erélyes ellenőrzési-jog körén túl ne csapongjon.

Messze vinne az Állam területén élő társadalmak és ezek felett való állam-joggyakorlat részletes ismertetése s az ezekről való véleményünk apróra kifejtése. Nem akarok Sociológiát írni; tehát csak a nagyobb társadalmak legfőbbjé: a vallási társadalmat — egyházat — érintem.

A Magyar állam területén élő és államilag elismert egyházak mindenike már ez elismerés által — életjogosult: mert az álla-

Bár ha műkedvelőket nem szokás bíráló, mégis a siker iránti lelkesedésünkben meg nem alhatjuk, hogy ki ne fejezzük az elismerést, amit a művészi magas színvonalon tartott játékért ott tapsviharban mindannyi szer ki is fejeztünk.

8. Alkalmi költemény felolvasva Csengey Gusztáv, ezt meg egészen ide is iktatjuk:

Ceméthe-fürdő közönségének bucsuja

Dr. Hazsinszky Hugótól és nejétől Ivády Ilonától.

Hozzám jövének remete-lakomba Villákból: a szépek, kedvesek...
Óh ahogy érted ők tudtak beszélni,
En olyan ékes szülő nem leszek;
De hogy szívöknek igazó szavára
Viszhangot adjon e szép alkalom —
Bár minden viszhang csonka, töredékes —
Légy most a viszhang, zendülj meg dalom!

S miért ne zengne, bárha egyszerű is?
Hiszen szivemből jó önkéntelen
S mig keresetlen, tiszta hangja árad,
Te együtt érzed ugy-e Lár velem?
Ha összedobban szived az enyémmel
S átrezg valónkon a melódia,
Egyszerre érzik mind, kik itt szeretnek...
Ez már nem viszhang, ez — harmónia.

Te alkotád ez összhangot, hogy itt a
Sok jövevény mind egy vidám család

hely; távolabb Sarosi és Kapivárron, Eperjes város nagyszamu érdeke-ségével, Eperjesi Kálvaria, Sívár és Sívári sófőző, Magyar Ischia fürdő, Szinye-Lipóci Salvátor forrás a Branyiszközi szoros s ebben a gr. Csáky Zeno-féle pisztrángtenyésztő, a Branyiszközi hágó és csatahely s itt az 1849. Febr. 5-én elesett honvédek emlékéhez s b. mind-mind változatosságok, a melyek mint hangulat derítők közkedveltséggel találkoznak s kisebb-nagyobb társaságokban hajtának végre s még ha nem is az egész közönség vesz bennök részt, a kirándulókat közösséggyülekezésből bocsátják el és a vissza érkezőket ugyanugy fogadják.

Mindig van a társaságban olyan, ki jó szívével és szellemességével összehozza az összeköti a tagokat, akit aztán ezek őszinte ragaszkodással jutalmaznak s egy-egy ilyennek eltavozása a telepről közsajnálatot okoz, amit bucsu ünneptartással fejeznek ki.

A ceméthe-fürdői társas élet bemutatására hadd álljon itt egy pár eset jóleső visszaemlékezésésképpen halvány vonásokban megrajzolva.

I. Egy bucsu este.

Hazsinszky Hugó budapesti orvos-doktor és szép neje Ivády Ilona váratlan távozásáról értesült a fürdő-közönség. Ők mind a kettőn azon jószívű és szellemes egyének közül is kiválóak voltak, akik e ceméthei vendégereg társadalmi életének családias jellegét oly híven ápolták.

mi elismerés azt fejezi ki, hogy elveken, be-
rendezkedésükben és életgyakorlatukban, me-
lyek az államkormány előtt ismeretesekek, ilye-
neknek kell lenniök, — semmi sincs olyan,
ami az államéletet megzavarná, veszélyez-
tetné.

Az Állam, mint nem valamely egyház
tekratiai alapján szervezett társadalom ki-
vált s á g o s e g y h á z a t n e m
i s m e r h e t; ennél fogva az egyházakat
teljes viszonyosságban részesíti, kellene része-
sitnie, mint olyanokat, amelyek kivétel nélkül
nem ellenségei; sőt az állam életalap-
jának tartható közerkölcsei és az értelem
terjesztésére szolgáló köznevelés ápolásában
segítségére vannak. Az államnak is azért ez
egyházak kölcsönös viszonyosságát, türelmét egy-
más megbecsülését ápolnia kell; de egyszers-
mind hogy nemes feladatuknak minél inkább
megfelelhessenek munkálkodásukat lehetőleg
előmozdítani.

A Magyar Állam elismerést érdemlő lé-
péseket tett is már ez irányban; de a ráváró
feladat kielégítő megoldásától még nagyon
távol van; pedig ehhez megvan adva biztos
eszköze: az 1848. XX. cikkben; csak hogy
ez még mindig megvalósításra vár, holott en-
nek megvalósításában fekszik a feladat meg-
oldása.

E nélkül — miként látjuk — államkor-
mányunk még mindig csak féltun jár, sőt e
térén alkotott reform-törvényeiben a helyzet
elfajulását idézi elő.

Az egyház felekezetek közt ugyanis a
viszonyosság csak fikció, valóságban nem lé-
tező állítólagosság; mert a munkálkodásukra
szükséges anyagi eszközökben nagyon egyen-
lőtlenek.

Ezeknek a viszonyoknak tekintetbe nem
vételével az államkormány az 1894. egyh.
reformtörvényekben a szegényebb felekezete-
ket kiszolgáltatta az erősbnek. Kiválólag anyagi
korunkban ugyanis a tan tisztasága nem oly
mindenek felett álló elkötelező erő, hogy az
egyházfelekezeti nagy, szinte megbirhatlan adó
kötelezettséggel terhelt egyházak tagjaikat,

csábítások ellen megvédeni tudhatnak. Pl. a
mikor az államkormány ama reformtörvények-
ben az 1868. LIII. tc. 12. §-át a gyermekek
vallásának törvényes félreérthetetlen meghatá-
rozását, mely a viszonyosság elvének megfe-
lelt — törölte: a viszonyosságon ejtett végzetes
serelmet.

Törvényes szabályzat helyett a jegyesek
kényétől tette függővé a még csak születendő
ember lelkiismeret szabadságát. Jogerőtlen
reverszálisokat akart kiküszöbölni s rever-
szálisoknál erősebb jogerős szerződéseket hoz-
zott be, melyek által a még csak jegyesek,
vásári cikként eladhatják, a még megkötés
előtt levő házasságból csak születendő gyerme-
kek vallását. Mert ki nem látná át, hogy sze-
gény jegyesek megvásárolhatók s meg is vá-
sároltaknak a gazdag kath. klérus által. Tul-
hajtott szabadelvűség ez és megbotránkoztató
visszaélés éppen a szabadság ellen, amelyben
egyik fél a másik jogát, vallásos érzését is
tisztelőben szokta tartani. Az 1868. LIII. tc.
12. §-ában meg volt a kölcsönösség a jegyesek
egyházi érzése iránt, megvolt a viszonyossági
törvény fenntartása az egyházak közt és min-
den úzerkedés ki volt zárva az ember vallás-
erkölcsi becses érzésével; a szeretetben egye-
sült felek egymásban jobban megbizhattak,
mivel egymás vallási meggyőződését nem kény-
szerítvén, — egymás megbecsülését jólesőleg
tapasztalták s született gyermekekben min-
denik megtalálhatta vallásos nevelése objek-
tumát; aztán bizhattak az öntudatos és meg-
győződés elhatározására képes életkorban
gyermekeikre, vallásuk, egyházuk szabad meg-
választását. . . Én a szabadság szent neve
ellen elkövetett bűnnek minősítem azt, ha egy
még csak születendő embernek már szerző-
désileg kötötték meg lelkii ismeret
s z a b a d s á g a, talán érzéki mámorban be-
tudhatlan állapotban levő, még rosszabb, ha
megvásárolt, legrosszabb ha gyónási feloldo-
zást megtagadó papok kényszerítése alatt álló
jegyesek által. S még ha erkölcsi javítást esz-
közölt volna az e tárgyú 1894. reform tör-
vény! De éppen ezzel illelkezőleg: erkölcsi

romlásra vezet, mert aki meggyőződés nélkül
változtatja vagy még éppen eladja hitét, nincs
annak erkölcsi szilárdsága, megbízhatósága más
— pl. polgári téren se. Vagy ilyen vásári jel-
lemek kellene a mi kormányunknak?

(Folyt. köv.)

Bartha Mór
felelős szerkesztő.

BELFÖLD.

Darányi miniszter Szerencsen. Dará-
ny i Ignác földmivélségi miniszter honap
reggel Szerencsre utazik, a honnan három
napra tervezett körutat tesz, — a tokaj-hegy-
aljai szőlők megtekintésére. A miniszter 4-én
este utazik vissza Budapestre.

Lázadó iskolaszék. W l a s s i c s Gyula
vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot
intézet az ujvidéki szerb nemzetiségű tanító-
képző intézetbe, melyben felhívja a tanító-
képző intézet vezetőségét, hogy a magyar
nyelv tanítására nagyobb gondot fordítson s a
magyar nyelvet a kötelező tantárgyak közé
vegye fel. Az ujvidéki iskolatanács hetfői üle-
sén olvasták fel Wlassics leiratát és kimond-
ták, hogy az ujvidéki szerb tanítóképző in-
tezetben csak szerbül fognak tanítani s a magyar
nyelvet kötelező tantárgyul nem fogadják el.

Az ujvidéki iskolatápcsban tehát van
elég vakmerőség arra, hogy ellenszegüljön a
miniszter törvényes intézkedésének és felle-
zadjon az állam törvénye ellen, amely elrendeli
a magyar nyelv kötelező tanítását minden is-
kolába. Ismerjük a miniszter energiáját és
kötelesség tudását és egy pillanatra sem kétel-
kedünk abban, hogy érvényt fog szerezni az
állam akaratának. Ezt el is várjuk, de együt-
tal elvárjuk azt is, hogy kellő megtorlást fogja
érni a hepcziáskodó iskolaszéket.

A képviselőházból. Szilágyi Dezső,
a képviselőház elnöke tegnap megérkezett Bu-
dapestre és átvette a miniszterelnökség veze-
tését. Már korábban nyert felhatalmazások
alapján intézkedett hogy a Ciocanu János
egyetemi tanárrá történt kinevezése által meg-
üresedett naszodi- és a gróf Bethlen Andras
halálával megüresedett hermányi kerületben
az új választások kiírassanak. Va őszinű, hogy
e két kerületben az új belügyi és keresked-
lemügyi államtitkárokat népteti fel a kor-
mánypárt.

A kiegyezés válsága.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 2.

Még öt nap — és a képviselőház ülései
megnyílnak. Az érdeklődés nagy az iránt,
hogy megtudják a miniszteri tanácskozások
tartalmát.

A »nemzeti« és »néppárt« magartása
még eddig csak annyiban ismeretes, hogy köz-
lönyek hirdetése szerint, harcra készen
állnak.

A függetlenségi és 48-as párt körében
azonban már most is általános az a vélemény
— és ez a mai értekezletben kifejezésre is
fog jutni, — hogy a kiegyezési válságnak
keddi döntése kielégíthetőnek nem tekinthető,
mert az nem felel meg az 1898. I. törvény-
cikk egyenes rendelkezésének, mely szerint
az esetre, ha az év végéig a kiegyezés végle-
gesen nem rendezhető, Magyarországon az ön-
álló vámterületet léptessék életbe.

A függetlenségi és 48-as párt csak olya-
n döntést tarthatna megfelelőnek és kielégítőnek,
mely Magyarország kormányát arra kötelezte
volna, hogy már most teszi meg intézkedéseit
gazdasági életünk önálló berendezésére, mert
minden más döntés eshetőség csak kibuvást,
nem pedig megoldást jelent.

A part tehát mindjárt a képviselőház
érdemleges tanácskozásának elején megfogja
ragadni az alkalmat, hogy a kormánytól nyil-
vános fölvilágosításokat kérjen a bécsi hatá-
rozatokról és különösen információkat fog ki-
válni azon megállapodások felől, amelyek te-
kinetében — az osztrák hivatalos kommuniké

Te vagy, ki apró kis csoportjait mind
Egy tágabb köré egybekapcsolád.
Te — s kit kihagyni nem szabad dalomból:
Sorsod mosolygó szép őrangyala . . .
Hatástok az, hogy népesebb e hely tán,
De összhangzóbb még soh'sem vala.

Mi az, mi annyi szívet egybegyűjtött,
Mitől rokonná lett az idegen?
Ki szívetekből azt, mi ugy sugárzik,
Nem érzéne most, van-e ideben?
A héviz is, ha tud csudát művelni
Hideg forrásból, óh az, nem ered;
Meleg érzelmek csak az gyujt a szivben,
Ki maga is oly melegen szeret.

Kinek figyelme mindenre kiterjedt,
Te nemcsak orvos, jóbarát valál;
Gyöngéd körödben a lankadt feléled,
S a buszszív is enyhülést talál.
S te kedves asszony, völgyünk ünnepeltje!
Micsoda hübáj van szíved körül?
Hogy aki a te szép körödbe juthat,
Még betegen is felujjong s örül!

S most but ti hoztok sziveinkre?
Hogy már bucsuztok, ilyen hirtelen!
Hézag maradjon ami szép körünkben.
S felhő borongjon újra e helyen?
Mégis — talán egy mélyebb eszme rejlik
Ez elbusító bucsuzás alatt?
És ez eszmét én ma megtaláltam . . .
Nekem oly kedves ez a gondolat!

Hogy bucsuzol most — elhagysz, azt hiszed
tan? . . .

Nagyon csalódom, kedves jó barát!
Ugy mondják ezt hétköznapi nyelven;
De szebb valóság zengi most dalát.
Lám bucsuzásra mind kik összegyűltünk,
Vigan szoritunk veletek kezét:
A mi szívtől nem szakadtok el ti,
Megtart nekünk a s z é p e m l é k e z e t!

Az összhangzó érzés a b u c s u z ó
p á r iránt, a közös elismerés: a költő szép
daláért általános éjbenben és tapsban tört ki.
Az ünnepelet H a z s l i n s z k y Hugó dr.
a költő jóbarát — C s e n g e y Gusztávot,
— bájos neje I v á d y Ilona — a költő fe-
leségét B a r t h a Lenkét meghatottan ölelte
keblé e és csókokkal árasztotta el. Talán ha
megfordítva férfi a nőt, nő a férfit öleli csó-
kolja — jobb lett vala s magok sem vallottak
volna benne kárt. Mi legalább akik meghatva
szemléltük a jelenetet, így veledünk.

Azután a bucsuestély művészi felvonása
elmult, s a termet a vendéglős v é g v a c s o-
r a helyévé változtatta át, ami tizenegyóra
utánig pohárköszöntések közt nyult az éjsza-
kába.

A cemethei fürdő-társaság családias együ-
vételartozásának egyik szép és maradó emlékü
jelenete volt ez.

— Folyt. köv. —

—a.—r.

szerint — a két kormány azon e-etre nézve egyezett meg, ha a kiegyezés parlamenti elintézése újabb nehezégekbe ütköznék.

A függ. és 48-as párt meg van arról győződve, hogy a magyar kormánynak is fel kell ismerie, hogy a nehezégek okvetlenül be fogják következni és azért elvárja a kormánytól, hogy ne titkolja tovább a törvényhozás előtt a kormányok által kontemplált kibontakozási módokat, mert csak ezeknek megismerése után fog a függ. párt azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy érdemes-e a kiegyezési javaslatokat egyáltalán komolyan tárgyalni.

A tegnapi minisztertanácsban is a körül folyt a vita, hogy a miniszterelnök a kiegyezést illetőleg minden negatívum nélkül vagy pedig csak egy hozzá intézendő kérdés után nyilatkozzék.

Nincs kizárva az sem, hogy a kormány erre nézve a szabadelvű párt egyik tagja által fogja magát meginterepellaltatni.

*

Cseh forrásból eredő értesülések szerint az osztrák parlament megnyitása szept. 24-re várható. Gr. Thun addig újra tárgyal a pártok vezérfiaival.

A prágai »Politik« szerint a kiegyezési javaslatok ismert, változatlan formájukban kerülnek a parlament elé.

Bizonyosnak látszik az is, hogy a két kormány között történt megállapodásokban a magyar kormány a magyar kvótáarányának 34.8 %-ig való felemelését a Badeni gróffal régebben történt megállapodás szerint, fenntartotta

H I R E K.

A debreczeni színészet száz éves évforduló ünnepélye.

A debreczeni színészet száz éves évfordulója megünneplésének modozataira nézve a Csokonai kör tegnap tartotta meg gyűlését. A nagy hatáskörrel felruházott végrehajtó bizottság tegnap kezdte meg a működést azon nemes célból, hogy az ünnepel yminél szebb és fényesebben sikerüljön.

Ezen ünnepélyt olyan fényvel és pompával kell megünnölni, hogy az méltó legyen Debreczen városához. Mert midőn a színészet hajléktalan, földönfutó volt, Debreczen városának a színészetért lelkesülő polgárai már akkor is buzgón partoltak a színészetet.

Ünnepeljük meg tehát e 100 esztendő évfordulóját azon színészetnek, melynek áldados hatása epen jobban nyilvánult, hogy a műveltséget s a szépért és nemesért való törekvés eszméjét, széles körben terjesztette.

A tegnap este tartott ülés lefolyását a következőkben ismertetjük:

Az ülést Komlóssy Aribur másod alelnök vezette. Mindenek előtt jelenti az alelnök, hogy Széll Farkas Tavolléte miatt az ülésen jelen nem lehet. továbbá jelenti, hogy a városi tanács megszavazta azon költségeket, melyek az ünnep előkészítése és rendezése körül, valamint a debreczeni színészet történetének megírása és kinyomtatása folytan felmerülnek. Jelenti továbbá alelnök, hogy a városi tanácsnak — a vármegyéhez az ünnepség tárgyában intézett megkeresésére Rácz Gyula alispán utján a vármegye készséggel felajánlotta az ünnepség megtartásának helyeül a vármegyeház helyiséget és udvarát, ahol a Debreczenben először tartott színielőadás fűbódéja állt. Egyszermind beleegyezett abba is, hogy a vármegyeház épületének arra legalkalmasabb falába a jubiléris ünnepélyen leleplezendő marvány emléktábla elhelyeztessék. Ezek után az alelnök az ülést megnyitja és felhívja a bizottság

gyűlést az ünnepély programjának megállapítására.

A program a következőképpen állapított meg:

Az ünnepély helye a vármegyeház, ideje pedig okt. 23.

Műsora a következő:

I. Október 23-an délelőtt 11 órakor a városi dalarda énekével veszi kezdetét az ünnepély. Ezt követi Komlóssy Aribur megnyitó beszede.

II. Óda, irta és előadja: E. Kovács Gyula.

III. A debreczeni színészet száz éves történetéből. Irta és felolvassa Géressy Kálmán.

Déli 12 órakor a Csokonai-kör által készített emléktábla leleplezése, melyet a vármegyeház falába helyeznek el.

A leleplezés sorrendjét következőképpen állapították meg.

1. Himnusz előadják a városban lévő összes dalardák, a főiskolai kántussal együtt.

2. Alkalmi beszéd, mondja dr. Bakonyi Samu főtitkár.

3. Szózat, éneklük az összes dalardák.

Az emléktábla leleplezése után délután fél 2 órakor diszebed a Bika szálloda disztermében.

Ebéd után a Csokonai szoba és színészi emlékek megtekintése.

Este 7 órakor a színházban diszeledés, melyben különösen a magyar színészet kitűnésegei vesznek részt, valamint azok, akik a színészi pályán első baberaikat Debreczenben arattak.

A diszeledést Komjáthi János rendezi. Az előadás tárgya egy alkalmi prólog, melyet dr. Kőrössi Kálmán ír meg. Az ünnepélyre meghívja a rendezőbizottság az országos színészegyesületet, a Nemzeti színházat, a Kisfaludy és a Petőfi társaságot, Jókai Mórt, Blahánét, Ujházy Edét, a szegedi Dugonics társaságot, a nagyváradi Szigligeti társaságot, a nyiregyházi Bessenyei és szatmári Kőlcsey kört és a kecskeméti katona kört.

Ezután a műsor egyes pontjaira vonatkozólag alakítottak intéző bizottságokat.

Sajtóügyi bizottság is alakult, melynek elnöke Konez Ákos tagjai a helyi lapok szerkesztői és főmunkatársai.

A gyűlés, ezek után az alelnök zajos életével, véget ért.

* **A nőipariskolában** a beiratások megkezdődtek és folytatódnak e hó 4-éig d. e. 9—12-ig d. u. 3—6 óráig. A rendes munka óra f. hó 5-én veszi kezdetét az iskolai év ünnepélyes megnyitása pedig ugyan azon a napon d. e. 9 órakor lesz mely alkalomból a t. érdeklődő közönséget is szívesen látja. Debreczen 1898 szeptember 2-án Veresné Szathmáry Terez felügyelő bizottsági alelnök.

* **Imaszéki bérbeadás.** A debreczeni izr. hitközség imaszékügyi bizottsága lehetővé akarván tenni a legszegényebb hitk. tagnak is, hogy a szent ünnepeken a nagytemplomban vegezhesse ahitatar, az imaszékek bérbeadására nézve a tavalyinál sokkal olcsóbb és arányosabb árszabást dolgozott ki, úgy hogy egy pár (férfi és női) imaszéket 6 frtért és egy magános férfi imaszéket 2 frtért is lehet bérelni. A régi bérlek elsőbbségi joga f. e. szeptember 9-ik tartatik fenn. Az így fentartott jegyek, minden igény különben elvesztésének terhe alati, a felelősi határidőig a jegyzői irodában (templomudvar) naponként d. e. 10-ig és d. u. 3—5-ig az ár teljes lefizetésével kiváltandók. Az imaszékek általános

bérbeadása f. e. szeptember 11-én a bajnai istentisztelet után kezdődik a templom helyiségében és f. e. szeptember 16-ikáig tart naponként d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig. A szabott árak a jegyekre rá vannak nyomtatva és a bérbeadással megbízott jegyzőnek azoknál sem kevesebbet, sem többet elfogadnia nem szabad. Debreczen, 1898 augusztus hó 31-én. A debreczeni izr. hitközség előjárósága.

* **A női festészeti és rajztanfolyam.** A városunkban már évek óta fennálló női festészeti és rajztanfolyam ez idén is, már a f. hó első feleiben megnyílik. A tanfolyam vezetője Palfy József főreáliskolai tanár a jelentkezőknél a reáliskola épületében (Hatvan u.) a délelőtti órákban szolgál felvilágosítással Ezen hézagpótló tanfolyamot melegen ajánljuk azon érdeklődők figyelmébe, kik a rajz és festészet bármely ágát, — mint a jó izles fejlődését elsajátítani ohajtják.

* **Egy megtévedt választó kerület vezeklése.** A Letenyei kerület aug. 29-én tartott rendkívüli gyűlésében képviselője Lepsenyi pater viselt dolgai felett, miután azt jellemző címmel — Herosztratesznek nevezte el, méltó megbotránkozásának következő határozatban adott kifejezést.

»Lepsényi Miklós képviselő hazafiatlan úgy politikai, mint társadalmi szempontból kifogás alá eső szereplését kárhooztatja seleteli és mély szégyenérzet tölti el a fölöt, hogy Lepsenyi urat kell képviselőjéül birnia.«

Vigyázzatok választók legszentebb polgár jogaitok gyakorlásában és őrizkedjétek a »nép parti« címen szemforgató ahitattal a nyál közzé belopózkodó farkasoktól.

* **A jótékony nőegylet** Péterfia-utcai arvaházában a VI. oszt. elemi leányiskolában a beiratások szeptember hó 1—6 napjain esz-közölletnek az új arvaházi tanítóó Kövarty Nagy Katinka által. Aki a felsőbb leányintezatbe megválasztott Kövarty Sarolta helyét foglalta el. A választmányi határozata alapján felekezet különbség nélkül bejáró utcai növendékek is fölvetetnek az iskolába 15 frt évi tandij fizetése mellett, melyben a beiratási és egyéb díjak is bennfoglaltatnak. E körülménvre felhívjuk a közönség figyelmét. Debreczen 1898. Augusztus 31. — A a ó e g y l e t e n ö k s é g e.

* **Köszönetnyilvánítás.** Azok a kedves rokonaink, jó barátaink, ismerőseink, kik felejtetheetlen drága halottunk iránt megjelenésükkel virágokkal róttak le a kegyelet adóját kik a bennünket ért megrendítő csapást bannunkban osztozó együtt érző szívükkel enyhíteni jól eső ragaszkodásukkal vigasztaló szavaikkal elviselni segítettek, fogadják ez uton melyen érzett hálaunknak s köszönetünknek kifejezését. — Dusóczy család.

* **Az egyszáz értekezletre** jelentkezők. A szept. 7-én Debreczenben megtartandó egyszáz értekezletre részvetelőket a mai napig a következők jelentették be: 1. Nyeki Imre egyházgondnok Barand. 2. Görömbei Peter esperes N. Kalló. 3. Ban József lelkész N. Zerind. 4. Major Gyula lelkész Pap Tamasi. 5. Ungvári Gyula lelkész Vancsod. 6. Ivrányi Jenő lelkész T. Földvár. 7. Makrai Elek s. lelkész Szatmar. 8. Kőlcsey Zigmund lelkész Bika. 9. Csernák István esperes T. Varalja. 10. Szabó Karoly lelkész N. Kereki. 11. Szabó Bertalan s. lelkész N. Kereki. 12. Biki Ferencz lelkész Gyula. 13. Szikszay Zoltan lelkész M. Sziget. 14. Bessenyei Imre s. lelkész N. Kereki. 15. Jaszter József lelkész M. János. 16. Szabó András lelkész Darócz. 17. Szemes László lelkész Szt. János. 18. Porcsolt Adam lelkész T. Szt. Márton. 19. Karácsony Imre lelkész Körös Nagy Rév. 20. Hollósy Gyula lelkész Körös Nagy Rév. 21. M. Tarpai egyház gondnoka M. Tarpa. 22. Vadai Perencz lelkész T. Szt. Miklós. 23. Szabó Lajos lelkész Nyir Bátor. 24. Bugyi Sandor lelkész B. Pü-

pöki. 25. Molnár József lelkész Ér-Tarcsa. 26. Szoboszlai Sándor Er-Tarcsa. 27. Szabó József lelkész Hk. Szt. Miklós. 28. Gulyás Lajos lelkész Kisujszallas. 29. Róhe Lajos lelkész Asztély. 30. Varga Bálint lelkész Szt. Peterszeg. 31. Belteky Albert lelkész B. Palad. 32. Fesüs Andras lelkész Sz. Németi Németi Lajosnál. 33. Vas Mihály lelkész Gyegény. 34. Szabó Sándor lelkész Turkeve. 35. Harsanyi Sándor lelkész Turkeve Bilogh Ferenz tanárnál. 36. Konrad Geza lelkész Lets. 37. Böör Janos lelkész F. Józsa. 38. Belteky Lajos lelkész Pocsaj. 39. Nagy Elek lelkész B. Sonkolyos. 40. Revesz Mihály lelkész N. Bajom. 41. Kólcsey Antal fődb. Mikola. 42. Nagyváthi Ferenz lelkész Kék. Kozma Lászlónál. 43. Bögös Lajos lelkész C. órámb. 44. Tabajki Lajos lelkész Szatmár. 45. Dr. Farkas Antal ügyvéd Szatmár. — 46. Herman Mihály pol. mester Szatmár. 47. Jakó Mihály főgondnok Szatmár. 48. Keresztes Andras presbiter Szatmár. 49. Keresztes Sándor ügyvéd Szatmár. 50. Uray Gáspár ügyvéd Szatmár. 51. Szilágyi Imre s. lelkész. 52. Csutoros Albert lelkész Debreczen. 53. Bigdi Janos lelkész Ant. 54. Takács Zsigmond lelkész G. Petri. 55. Mark Ferenz lelkész Okány Márk Endrenel. 56. Fodor Sándor lelkész Szerép. 57. Havass Gyula Börvely. 58. Bodoky Gyula presbiter Börvely. 59. Vegh Sándor ügyvéd Kunhegyes. Vécsey Sándor Asszonyvásár. 61. Bekő Lajos lelkész Nánás. 62. Gergey Karoly lelkész N. Banya Kovacs Lajos tanárnál. 63. Simon Andras lelkész M. Tarpa Győri Kálmán. 64. Torma Karoly lelkész Kőbölkut Király Istvánnál. 65. Kaliós Tivadar. 66. Varga Sándor t. főügyész. 66. Almási Sándor Beregszász. 68. Belteky Géza lelkész Nyüved. 69. Szel Kálmán esperes N. Szalonta. 70. Eröss Lajos lelkész P. Ladány Sás Bala tanárnál. 71. Ilyes Endre lelkész B. Ujvaros. 72. Szegedi Zoltan lelkész Huszt. Dr. Nagy Zsigmondnál. 73. Berei József lelkész N. Ec-ed Dr. Erdős Lajosnál. 74. Szolnoki Cerzon lelkész Bőszörmény Török Péternél.

* **Bevont szinigazgatói engedély.** Debreczen szab. kir. városához mai napon a belügyminiszteről a következő körrendelet érkezett: Az országos magyar szinlegesület felterjesztése szerint Kovács Sándor szinigazgató a szinlegesület valamint a szintársulata tagjaival szemben fennálló kötelezettségeinek meg nem felelven, nevezett részére folyó évi 38302 sz. alatt kiadott szinigazgatói »Engedély« ezenel hatályon kívül helyeztetik. Erről a törvény hatóságot oly felhívással értesitem, miszerint intézkedjenek, hogy az esetleg már helyhatósági engedéllyel bíró Kovács Sándor szintársulata működésének beszüntetésével a hatályon kívül helyezett engedély bevona van, hatádkéntanul telterjesztések. Budapest 1898. é. aug. 28. A miniszter helyett Jakabffy államtitkár.

* **Meglopta a lakásadóját.** Kis Sándor vendég utcai lakos a II-ik ker. rendőrkapitánysághoz azzal a panaszszal állított be, hogy f. hó 27-én távolétebe a nála lakó Varga József debreczeni születésű 20 éves napszamos, nyitva maradt ruhás ládájaból több ruhát rabolt, csizmat stb. mintegy 25 frt értékű ellopott azzal megszökött. A rendőrség e panasz alapján elfogta Vargát, a aki tettét nem is tagadta s megvallotta, hogy az ellopott tárgyakat eladta 3 frtért. — E vállomása alapján a rendőrség Vargát a bíróságra azzal a vádatokkal bírta, hogy a meglopott tárgyakat eladta 3 frtért, a mely majd meg fogja vele ismertetni az »enyém, tied, övé« fogalmát.

* **Elfogott gyilkos.** A rendőrség ismét megmutatta, hogy ügyessége és széles körű ismerete által még a legtitokzatosabb gyilkosságot is pár nap alatt kiderít. Fényes bizonyítéka ezen állításunknak az, hogy a dohánygyár mellett történt kegyetlen gyilkosság elkövetője ma elfogott. A tettes Soos Mikály debreczeni születésű, 37 éves rovtult csavargó, ki különböző lopásokért 12 évi fegyházat ült. Soos tettét a rendőrség előtt is beismerete. A gyilkos

elfogatásáról részletes tudósításunk a következő:

A szerencsétlen veget ért Tömösvári meggyilkoltatási ügyében a vizsgálatot Tóth Sándor III. ker. rendőrfogalmazó vezette, a nyomozással pedig Balázs János rendőrbiztos lett megbízva. Balázs azonnal kiment a tett színhelyére, a hol először is Nagy Lajos dohánygyári kertész, a kinek a kerítés mellett, hol a gyilkosság történt, egy kis dinya fődje van, hallgatta ki. Nagy előadta, hogy látta, amint 30-an este az öreg Tömösvári ket társával ezen helyre jött, hol rendszeren az éjszakát el szokta tölteni. A társak nevét nem tudja megmondani azonban feltétlenül fel tudna ismeri őket. A biztos, tovább folytatván a nyomozást, kihallgatta Rinka József fűszerkereskedő szatócsot, aki előadta, hogy ugyanaznap este három csavargó tért be hozzá a boltba pálinka ivásra. Azután látta, hogy a csavargók a dohánygyár fele mennek a rendes pihenő helyükre. Nevüket színién nem tudja megmondani azonban feltétlenül fel tudna ismeri őket. A biztos, tovább folytatván a vizsgálatot, kihallgatta Rinka József fűszerkereskedő szatócsot, aki előadta, hogy ugyanaznap este három csavargó tért be hozzá a boltba pálinka ivásra. Azután látta, hogy a csavargók a dohánygyár fele mennek a rendes pihenő helyükre. Nevüket színién nem tudja megmondani azonban feltétlenül fel tudna ismeri őket. A biztos, tovább folytatván a vizsgálatot, kihallgatta Rinka József fűszerkereskedő szatócsot, aki előadta, hogy ugyanaznap este három csavargó tért be hozzá a boltba pálinka ivásra. Azután látta, hogy a csavargók a dohánygyár fele mennek a rendes pihenő helyükre. Nevüket színién nem tudja megmondani azonban feltétlenül fel tudna ismeri őket.

* **A zeneakadémiáról.** A zeneakadémiában nagyban folynak a beiratások. Nagy az érdeklődés: különösen a zongora és cimbalom tanszakra jelentkeznek tömegesen. Az első hangverseny musora is már a napokban lesz megállapítva.

* **Négyezer honvéd.** Nem több mint 4000 honvéd vonult be hozzánk 18 napi gyakorlatra. Ennek 70%-a tartalékos. A gyakorlatnak már van egy áldozata is. Szegény Sztanyilla József tartalékos közhonvéd mentesülés közben kidőlt a sorból s 48 óra alatt bucsut mondott — örökre. Baja vidékéről való. Felesége és gyermekei számítják a napot, midőn viszontlátják a kenyerkeresőjüket, de nem látják többé soha. Ma honczolták fel és megállapították, hogy agyerevény repedést kapott és ez okozta halálát. — Ujabban két ember lett beteg ismét. — Valószínűleg még azok is tartalékosok, mert hát bizony ezek nem bírják a gyakorlattal járó faradalmakat. A várva várt I. honvédeknek is megérkezett. Lesz tüzene, ezzel valamint a Margyari zenekarának közreműködésével szeptember 9-én fényes bál. A honvédtiszkar rendezi. Viszonya lesz azon vendégszeretnek, melyet a szekelyhídi intelligencia tanusított 1895-ben, midőn 250 tiszat megvendégl.

A most itt levő tisztikar létszáma meghaladja a 150-et tehát előre látható, hogy a bál nagyszerű lesz.

Táviratok.

A király Buziáson.

Bécs, szept. 2. (A Debr. ered. táv.) Ö Felsége Ferdinánd és Sálva a főhercegek kíséretében ma reggel fel 6 órakor Buziásra utazott.

Az osztrák képviselőház összehívása.

Bécs, szeptember 2. A Debr. ered. táv. A reichsráthot szeptember 26-ára egybehívták.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. Távirati tudósítás. szept. 2.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.36
Tengeri júliusra	4.47
» augusztusra	5.26
Rozs őszre	6.65
Zab szeptemberre	5.35

Értéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	360.10
Magyar »	395.50
Államvasuti	357.10

KÜLFOLD.

* **Eszterházy kiűsapása.** Az Elysée-palotában tartott mai minisztertanácsban Faure elnök aláírta Eszterháznak a hadsereg kötelekéből való elbocsátását.

Zola. A Localanzeiger parisi levelezője ma azzal a kérdéssel fordult Zolanak egy bizalmas barátjához, hogy vajon ezek után mi a terve Zolanak, siettetni forja-e a tárgyalás megtartását? Az illető az felelte, hogy Zola már október elején akart volna az esküdtsek elé átlani, de Labori és Clemenceau rosszaták a tervet és ellene szegültek annak, hogy már októberben megújítsa a pört.

Mikor Zola elutazott Párisból, ezekkel a sokat jelentő szavakkal vált el barátaitól. — Az őszre alaposan fog megváltozni a hangulat, Indiskréciókat varok felülről. Nagyon sokan vannak, akik mindenről tudnak!

Az általános lefegyverzés A Kölnische Zeitung jelenti, hogy Nemetország már döntött a czár bekefolyhivása tárgyában s kijelentette, hogy a czár javaslatához hozzájárul. Az említett lapnak Párisból jelentik, hogy a francziák hangulata napról-napra rosszabb. — A Kölnische Zeitung teljesen kizártnak tartja, hogy Oroszország csak egy pillanatra arra az állappontra helyezkedne, mely a francziák megsértett egoizmusának megfelel Elisabeth-Lotharingiát illetőleg.

New-Yorkban Gage pénzügyminiszter odanyilatkozott, hogy az Egyesült-Államok hadseregét szaporítani kell és nem kevesebbet. A flottát is egyre nagyobbítani fogják, ha a kongresszus a jelenlegi kormányt támogatja.

A Dreyfus-pört revidiálják!

Debreczen, szept. 2.

Börtöncellába zárta ma a kerületi igazság a Dreyfus-ellenes tábor koronatanuját, a francia vezérkar híres alezredesét: Henryt. A Dreyfus-ellenes tábor koronatanuja ugyanis gazember, aki bevallotta, hogy ő hamisította azt a levelet, amelynek alapja Dreyfust becstelentítő fogságban tartják az Ördögsgizegen. Az első pillanatra megdöbbenünk a romlottság ily óriás mértékének látára s agyódva kérdi lelkünk: vannak-e hát még emberek, akikben kővé fagyott a szív, annyira, hogy nem rettennek vissza pokoli maliciával halálra kínozni egy embert, akinek ártatlanságáról meg vannak győződve?

Első sorban ez az emberi érzés fogott el minket, amidőn Henry alezredes elzárásának hírért vettük. A hirt azonban nyomon követte a másik, a harmadik, a tizedik. Oh, ez nem egyszerű elfogatási krónika többé, hanem egy összeomlás megrendítő kepe, amelyet idetovábbított a parisi drót.

Egy országot látunk, amelynek sok millió lakosát becsapta néhány szélhámos s ezek a kardbojtos szélhámosok pártatlan cinizmussal ünnepeltették magukat az igazság megmentőiként.

Ebben a minőségben vezették az országot hadba egynehány bátor férfi és egy összetört rab ellen, — a kik igazságosságát kiáltottak.

Egy vezérkart látunk, amelynek — hogy egy előkelő párisi politikus szavait használjuk, egy része gazember, másrésze szamar.

Egy hadsereget látunk, amelynek fejei becsületóra hazudtak. Egy egész hadsereget, hazugsággal szervezve, hazugsággal vezetve, hazugság által összetartva!

És végül látunk egy szánalmas minisztert, aki torzképpé lett, mert hitt néhány francia tábornok becsületszavának.

Mit ér-zhet a francia ember ezen a mai napon, amikor összeomlott, hazugsággá változott az ő egyetlen dicsősége bizalmának egyetlen vára a hadsereg erőssége? Szörnyű mepróbáltatás látogatja meg ezt az országot, egy erkölcsi Sedan, amelyet elviselni szinte hőstett számba megyen.

És azonban a francziák dolga. Minket más érdekel ebben a szenzációs fordulatban. Mi örvendezve üdvözljük ezt az eseményt nem kárörömből, hanem azért, mert szemünk előtt látjuk csodás módon kibontakozni az igazságot, látjuk annak kerülhetetlen elkövetkezését és diadalmát.

Nyugodt elégtelenséggel vagyunk objektív nézői a történéseknek. Ami most következik, az az igazság győzelmi felvonulása lesz. Meg fogják büntetni mind a gaztetteket szerzőit, a cinikus emberkínzókat, az élő hussal kereskedő Syholockokat.

És befokóvotkezni a Dreyfus pör revíziója, a század legnagyobb büntettének expíziója. Dreyfust hazaviszik, ez nagy és megható momentum lesz, nagyobb lesz azonban az, hogy hazaviszik az igazságot, amely meszire eltért Franciaországból. Le lesznek alczáva mindazok, akik jészuita fondorlatból, faji őselekezeti gyűlölségből küzdöttek az igazság ellen. És szegyenoszlophoz lesznek kötve azok a gyávaak, akik féltek fölemelni szavukat az igazság-ért.

A csapás, amely ezen a napon a francia hadsereget és az egész országot érte a nagy romlottság és rothadás konstataálásával, egyúttal nagy diadal is. A bátor férfiaság győzelmét jelenti ez, biztatóul a derék embereknek, hogy ne faradjanak bele soha az igazságért való küzdelembe, fenyegető jelöl azoknak, akik álutakon akarják vezetni a népeket.

La vérité est en marche et rien ne l'arrêtera.

A vallomás.

Páris, szept. 2.

A Dreyfus-ügyben az elképzelhető leg-szenzációsabb fordulat állott be. Henry al-ezredes, a nagyvezérkar információs irodájának főnöke, tegnap este rövid kihallgatás után megvallotta a hadügyminiszternek, hogy azt a levelet, amelyet Cavaignac a képviselőház június hó 7-iki ülésében a ház tetszeviharától kísérvé, Dreyfus bűnösségének czáfolhatatlan bizonyítékaként olvasott fel, ő maga gyártotta.

Cavaignac és az egész vezérkarra nézve lesújtó leleplezés ez. Egy csapással összedől a hazugságoknak oly fáradságosan összetakolt épülete, amellyel a Dreyfuson elkövetett igazságtalanságot takarni igyekeztek. Eppen azt a levelet amelyről maga a szerzője vallja most hogy uyomorult hamisítványt azt a levelet használták fel Boisdeffre, Pellieux, stb. arra, hogy a Dreyfus bűnössége iránt fölmévelt kétélyeket eloszlassak. Hiszen Pellieux a Zola-pörben esküvel erősítette annak a levélnek a valódiságát s Gonze és Boisdeffre tábornokok esküdtek rá hogy Pellieux igazat mondott!

Micsoda tábornokok, micsoda vezérkar! És Cavaignac hadügyminiszter, mikor Picquart ezredes egy nyit levélben késznek nyilatkozott arra, hogy bármely illetékes bizottság előtt bebizonyítja, hogy ez a levél egyetlen hamisítvány, az ezredeset nyomban lecsukatta és kémkedésért vád alá fogatta! És most ugyanaz a Cavaignac magát a hamisítót volt kénytelen le-

csuktatni és kénytelen lesz az ország színe és az egész világ színe előtt bevallani, hogy tévedett!

K Ü L Ö N F É L É K.

A temesvári sáncztemető.

— Saját tudósítónktól. —

Temesvár, szept. 2.

Nem hiába hívják Délmagyarország egyik legelőkelőbb városát, Temesvárt «kis Bécs»-nek nem akar abból kihalni «nagy Bécs» osztrák szelleme. Ausztriára és az abszolút uralomra emlékeztet a főtéren álló s a 48-as német katonákat dicsőítő emlékszobor; a székes-egyházon, az irgalmasok templomán és a hajdani Hunyadi-várból «Zeughaus»-szá átalakított épületen ott éktelenkedik a kétfejű sas.

A régi sánczokat, melyekért elkecseregett harczot vívtak 1848—49-ben a magyar honvédek és Temesvár magyar polgársága, most lerombolói készül a temesvári katonai parancsnokság. A temesvári sáncz sok száz magyar szabadságharcosnak lett a temetője, de sok osztrák katoná is ott lelta halálát.

Az osztrák katonaság a Bach-uralom alatt sietett az elesett osztrák katonák emlékére a vár sánczaiban emléket állítani, míg a magyar kegyelet csak 1867 után állíthatott emlékkövet az elesett magyar szabadságharcosoknak.

Az idő megviselte a két emlékkövet, s most, hogy a sánczokat lerombolni kezülnek a temesvári hadtestparancsnokság Walter alezredes a'íráásával, aug. hó 27-iki kelcttel, és 1767. szám alatt kelt német nyelvű átiratot intézett Temesvár városi tanácsához, amelyben tudatja a tanácsal, hogy a hadtest parancsnokság hajlandó a sánczokban 1848—49-ben elesett civilszemélyek és a katonaság emlékeit föntartani, ha viszont a városi tanács kötelezi magát, hogy a két sírhelyet saját költségén kerítéssel véteji körül és a sírok helyét fakkal és virággal ülteti be — s azoknak gondját viseli.

Továbbá, ha kötelezi magát a városi tanács, hogy minden évben halottaknapján a két sírt kivilágítja, és koszorút helyez az osztrák tiszték sírjára is.

A hadtestparancsnokság végül felkéri a városi tanácsot, amennyiben elfogadja a hadtest parancsnokság előterjesztését, küldje ki megbízottját; hogy a kölcsönös kötelezettségről jegyzőkönyvet vehessenek fel.

Elvárjuk Temesvár hazafias közgyűlésétől, hogy az 1848/49-ki kegyeletet és Temesvár polgárságát mélyen sértő ajánlatot a leg-határozottabban visszautasítsa s a német nyelven való átirat felett megbotránczolásának ad kifejezést.

K Ö Z G Á Z D A S A G

A Budapesti őszi gyümölcskiállítás.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület ez évi őszi gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás tartását határozta el és e tárgyban a földművelésügyi m. kir. miniszter támogatását kérte.

Miután Darányi miniszter a kiállítás támogatását kiltatásba helyezte — az egyesület kiállítási bizottsága tegnap Emich Gáosztáv előnökele alatt ülést tartott, melyhen a program véglegesen megállapított.

E szerint a kiállítás f. é. o k t ó b e r 9—16-ig fog tartani a Városligetben, a mezőgazdasági muzeum (Vajda-hunyadi várépület) helyiségben.

A kiállítás súlypontja a gyümölcs és szőlőre van ugyan fektetve, de ki fognak állítani konyhakerti termények, virágok, virágkötési és díszítési munkák, végül pedig a gyümölcsfeldolgozására és értékesítésére szolgáló gépek és eszközök is. Ezen utóbbi gépek kiállítása nemzetközi lesz, míg a többi tárgyak kiállításában csak magyarországi termékek vehetnek részt.

Ezen kiállítás célja: a pomologiai ismeretek gyakorlati terjesztése továbbá a kertészeti érdekltség ébrentartása; másrészt

alkalmat fog ezen kiállítás szolgáltatni arra is, hogy ugy a fővárosi fogyasztó közönség, mint a meghívott külföldi kereskedők is a termelőktől közvetlenül szerezzék be teli szükségleteiket.

Az idei év ugyan nem valami sikerült gyümölcstermő év az ország egész területét tekintve, mindazonáltal egyes vidékeken szép gyümölcstermés mutatkozik; sőt a szilva és dióból nagyobb kivételre való is akad. A kiállítás jutalmazására számos arany, ezüst és bronz érem, továbbá különféle pénzdíjak állanak rendelkezésre.

Már előre figyelmezteljük tehát termelőinket és kertészeinket, hogy e kiállításban saját érdekükben minél többen és minél méltóbban vegyenek részt.

Bejelentési levek, megkeresésre, postafordultával küld az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala (Budapest, IV. ker. Koronaherczeg utca 16. sz. földszint).

Budapesti gabonatözsde

szept. 1.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s z a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
»	77	—	81	00.00—00.00
»	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	8.90—8.95	—	9.35—9.59
»	76	8.05	80	—00.00
»	77	9.10—9.25	81	00.00—30
Festvidéki ó	78	9.25—9.30	82	9.20—30
»	79	9.15—9.40	—	—00.00
»	79	8.85—9.00	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.15—9.20	81	9.35—9.40
»	78	9.15—9.25	82	—
»	79	8.90—8.95	—	—
Bácskai ó	76	8.95—9.05	80	00.00—
»	77	9.10—9.15	81	00.00—
»	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
»	78	—	80	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Ősz elsőrendű uj	70—72	7.00 7.10
» másodrendű »	—	6.95 7.00
Árpa takarmánynak »	60—62	5.65 6.00
» égetni való —	62—64	6.50 7.20
» serfözdei —	64—66	7.50 8.50
Zab — — — — uj	39—41	6.70 6.00
Tengeri bánsági — uj	—	5.05 5.10
» más nemű »	—	11.75 12.25
Repeze bánsági	—	—

Sertésvásár.

szept. 1.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 260 kilogrammon felüli súlyban 59—59½ krajczár, közép (pönt 240—260 — kilogramm súlyban) 59—59½ krajczár Kőnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 60—60½ krajczár.

Sertéslétszám: 1898. évi aug. 30-án — volt készlet 46.744 darab, 1898. aug. hónap 31-én felhajtott 62 drb, 1898. aug. hónap 31-én napján elszállított 76 darab 1898. szept. hó 1-ső napjára maradt készletben 46.730 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata csöndes.

CSARNOK.

Egy őrnagy emlékezései.

— Az 1898-ki beiratkozásokról. —

Jules Verne modorában

Az agg őrnagy megtönte illatos Richmonddal kurta matröppiját s nagy füstfellegget futt maga elé. A kaszinói tagok közelebb húzták hozzá karosszékeiket,

— Egy sherryt! kiáltott katonás hangján az őrnagy.

— Hitemre, szolt Barrett, kit szívósságáért a «vaskamponak» neveztek: már kíváncsi vagyok!

A szolgálta előhozta a sherryt s az őrnagy elkezdte emlékezéseit:

— A kilenczvenes években Budapesten laktunk unokahugommal, miss Ketty Beechwooddal. Kis öcsém, Willy abban a korban

volt, a mikor a hozzá hasonló koru gyermekek a gymnáziumba jutnak . . . Szegény kis Willy! . . .

Az őrnagy itt egy könnyet törölt ki szeméből, fölajtotta a sherryt, egyet köhintett és folytató:

— Ketty azt kívánta, hogy a Trefort streeti mintagimnáziumba adjuk, ott kevés, de distingvált családból származó gyerek van. Egy szép reggelen fel is készültem, kocsira ültünk, hogy a kis Willyt beírassam a gimnáziumba, — »A Trefort-streeti iskolához« — kiáltottam oda a kocsisnak. Rövid másfél óra multan ott voltunk. A sarkon ijedten fordult hátra kocsisom. — »Őrnagy ur — szót — óriás tömeg áll az Iskola előtt!« — Revolveremet vettem elő. — »Hajts!« — kiáltottam. Szegény Willy ugy reszkedett, mint a nyárfalevél. — Hozzám simult. Ah, szegény kis Willy!

Az őrnagy itt ismét elérzékenyedett. J. C. Barrett megkínálta sherryvel. Néhány kortyot vett magához s megindultan folytató:

A kapunál le kellett szállnunk. Öt shillinget nyomtam a kocsis markába, amit a gazficzkó keve-elt. Hagytam káromkodni s betolakodtunk Willyvel a kapu alá. A tüzéreg az első emeleten volt felállítva. Az előcsarnokban a szabad csapatok táboroztak egy marczonakapitány vezetése alatt. Beléptünk. »A jelszót!« kiáltá egy rekedt hang. Természetesen, fogalmam se volt, hogy mi a jelszó. Mint később megtudtam, »protekczió« volt az. Láttam, hogy itt nem boldogulunk, s a tömeg átverve magunkat, a Barcsay-streeti iskolához törtettünk. A földszinten négy tüzéreg vesztegelt. A nép már dühös volt s lázongva követelte a kapu kinyitását. A camelotk ordítva kínálták a Szalay's Evening Journal legújabb kiadását, amelyben részletesen le volt írva a Trefort-streeti barrikádharcz. »Tizenöt halott, hatvan sebesült.« — mondogatták szomoruan az emberek. Alkonyodni kezdett, amikor a Café New-York felől egy lovassági század csörtetése hallatszott. — »A katonák!« — morajolt végig a tömeg. Ah, uraim, micsoda este volt ez! Szegény kis Willym!

Az őrnagy e ponton harmadszor is elérzékenyedett.

— Az ördögbe is! — mondta W. C. Stradford, a kövér könyvkereskedő, — nem melő ez érzékenység egy kilenczvennyolczas őrnagyhoz! Ha én két beiratást harczoltam volna végig, mint ön, keményebb lenne a szívem!

Az őrnagy megtörölte szemét s folytató:

— Ami azután történt, arra csak homályosan emlékszem. Nyolcz óraker eldördültek a lépcsőházban elhelyezett tüzéreg ágyui. Mily hősiesség! S-nki se mozdul! A Szalay's Evening Journal és a Lotery Times camelottjai lapjaikat lobogtatták zászló gyanánt. — Döntő pillanat következett. A tömeg megtápta a katonákat. Ah, uraim, a következő pillanatban már eldördült a titokban érkezett harmadik zászlóalj sortüze s negyven halott rogyott le. A Lotery Times egy rikkancsa vérző arcczal bukott a földre. Soha ilyen harczot!

— S a vége? — szóltak kíváncsian a kaszinói tagok.

Az őrnagy köhécselt, mondván:

— A vége, mennydörgettét? Szegény kis Willym halálát lelte ott, s én ballabamat vesztettem!

Ezzel ballabára mutatott, a melynek helyét aczétkampó foglalta el. Mindnyajan hallgattak.

— Szegény Willym! — tevé hozzá az őrnagy — soha többé nem látom kis szösze fejedet! A lábamat nem sajnálom. Egygyel több, vagy kevesebb, mi az! Jobblabamat Waterloonal hagytam, a balt a Barcsay-streeten.

Ezzel jobblabára mutatott, a melynek helyét egy másik aczétkampó foglalta el.

Azzal fölkel, s recsegő, de meghatott hangon szól S. D. Brotherhez:

— Menjünk vacsorázni! A karját, ezredes . . .

II.

Szemet-szemért.

Bíró, Lapjen elő a vádlott: Hogy is hívják?

Vádlott: (bánatosan) Kónyi, ivel kérek szépen és Fülöp.

Bíró; A foglalkozása?

Vádlott: Tyukszemvágó és vállalkozó.

Bíró; Ugyan miféle vállalkozó?

Vádlott: (derült mosollyal). Mindenféle tekintetes bíró ur.

Bíró; Jó, Jó, hát mondja, ön írta panaszos nejének ezt a levelet? (vádlottnak felmutat egy lila papírt.)

Vádlott: (»okaig forgatja a papírt, vonogtatja vállát.)

Bíró: Nyilatkozzék már!

Vádlott: Hat van valami abban, hogy én eztet írtam? Hat van ez ed sértés, van ez lovasias ügy?

Bíró: Miért írta?

Vádlott: (hamisan mosolyog), Engedelmet az az én diszkreczióm

Panaszos; (szikrázó pillantást vet a vádlotta.)

Bíró; Ugyan ne titkolózzék s ne legyen konfidens, mert rendre oktatom.

Vádlott: (Ijdedten). Kérek, szóltam én ed szót?

Bíró: (indulatosan). Beszéljen, mért írta a levelet?

Vádlott: Vakuljak meg a két szememre, ne láthassak a saládom, ha akartam sérteni valakit. Sak nem gondolhat senki, hod en egy ilyen herholész tekintetes örba beiekötök (félve a panaszosra mutat.)

Bíró: De nézze Kónyi, miért írta akkor ezt (olvass): . . . tessék meghinni, tisztelt nagysád, egy oly bivajborju mellett, mint az ön gaz ura amilyen. Hiszen minden szó becsületsértés itten.

Panaszos; (idegesen gyüri fel kezelőjét s szeméi villámot szórnak.)

Vádlott: (panaszos felé tekintve, ijedten kapja szeméi elé tenyerét.) Jaj végem van meghalok, engedelmet bíró ur, hipnotizál. Óaj! elájulok!

Bíró: Ne komédiázzék, hanem feleljen kérdésemre: mért sértette meg panaszoszt becsületében?

Vádlott: (hebegve) Mert a nejem előtt a leányom szemelattara arczul ütött.

Bíró: Miért ütötte arczul?

— Mert elakarta csábitani az én feleségemet s én tiltakoztam.

Bíró: No ugyan ez nem ok az arczul ütésre. Hat mégis miből állott ez a tiltakozás?

Vádlott: Nem köszöntem a tekintetes őrnak és utána kialtoztam, hogy: maga ed nűsábitó:

Bíró: Igen, hát ezért inzultálta önt. S erre okvelen panaszos nejéhez kellett levelet írnia sértő levelet? Miért nem fordult a bírósághoz?

Vádlott: (elérzékenyülve:) O én cserét okortam sinálni, szemet-szemért.

Panaszos: (közbevág.) Mit akart?

Bíró: Bocsánat: majd ra kerül a sor, most én kérdezek. (Vádlotthoz.) Mondja, mit ért azalatt, hogy szemet szemért.

Vádlott: (naiv mosollyal:) Elakartam én is csábitani a nodságát a tekintetes urnak nejét.

Panaszos: (toporzékolva) Pimasz.

Vádlott: (kitörő örömmel: Pimasz tetszett hallani tekintetes bíró ur, aztat mondott pimaszt! Kvittek vagyunk én nem becsület pörölök, visszavonok az én sértésemet a tekintetes ur . . .

Bíró: Fogja be a száját!

Vádlott: A tekintetes ur vagy én? Kérek olásan én fölajánlok egy békeaséget és támadnak maguk ram. Szép, ógy segéljen az Isten.

Bíró: Hallgasson: (panaszoshoz) Kívánja a vádlott megbüntetését.

Panaszos: (dühvel) Követelem.

Vádlott: (nevet) Nagyszerő! Ő beszél, még ő beszél. Hat a pimasz? Kérek Panaszos megbüntetését.

Bíró: (indulatosan) csönd. Kihirdetem az ítéletet: Ő Felsege a király nevében Kohn . . .

Vádlott: (tiltakozva Nyí!

Bíró; . . . nyi Fülöpöt tizennégy napi fogházbüntetésre ítélem. Megértette? Megnyugszik?

Vádlott; Ő felsége a király nevében apellálok ugy segítsen az isten engemi

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-30 év közt időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintezet nem mondhat fel. Csakly kamattal tekeis törlesztetik. Lebonnyoltás leg. rövidebb idő alatt.

— Convertálás helyeg- és illetékmentes. — Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katastrori birtokir másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, haladagok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által előmennyesszerűleg ajánlva van.

Iskolai könyvek egész vászonban 10 krért köttetnek

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában

DEBRECZEN,

a főpostával szemben.

MI DOHÁNYOSOK

kinyitkozottatjuk ezennel nyilvánosan es mindazok, kik egy jó pipa dohányt szívni ohajtanak, tudtára adjuk hogy ez csak a „Mörathon”-nal lehetséges.

Mi az »Mörathon«?

»Mörathon« aromatikus növény, amely a dohány közé kevertetik, a füstnek pompás illatot ad, amely a nicotin artalmas hatását megszünteti es ezért egészséges.

Füstölők! Próbálatok a »Mörathon«, kerjetez mindenütt »Mörathon«, mert aki valaha »Mörathon« próbát, az »Mörathon« nélkül nem füstöl.

A dohánytőzsdék kivételével mindenütt kapható. Ahol nincs rakar, 1 frt 26 kr. utávéttei franco a fősztéküldő által:

Mörath drogueriája

»Zum Biber«, Gráz.

Viszonteladóknek jövedelmező. Bredeti csomag 30 kr. Próbacsomag 10 kr. — Számtalan előmennyess.

Főraktár:

Felix Griensteidl, Wien, I.,

3. Somenfelsgasse 7. Telefon 1. sz. 349

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborkíték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.